GAZETA KRAKOWSKA

Nro 75.

z KRAKOWA dnia 17 WRZEŚNIA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Petersburga d. 9 Sierpnia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Tuteysza Gazeta handlowa zawiera następuiący artykuł z Odessy pod d. 23 Lipca: "Odebrane dziś z zagranicy wiadomości, dla naszego handlu pszenicą są pomyślnieysze. Wielka posucha w Anglii i ulewne deszcze we Włoszech, czynią nam pewną nadzieię, iż dobry będzie pokup na pszenicę; a iako dziś zboża z okolic codziennie mniey dowożą, okrętów zaś wiele się tu spodziewamy, ztąd można sobie tuszyć, że cena, osobliwie lepszey pszenicy ozimney, wkrótce się podniesie, i że w ogólności handel iey będzie czynnieyszym. W tym tygodniu przedano około 10,000 czetwierti pszenicy ozimey lepszey, lecz pośledniey szey ozimey nie kupowano. „

Z Moskwy d. 4 Sierpnia d. K.

NN. Cesarstwo Ichmość, Wielki Xiążę Następca Tronu, oraz Wielkie Xiężniczki Marya i Olga Mikołaiewny, raczyli przenieść się do domu Hrabiny Orłowey, który chociaż iest w samem mieście, ale z przyczyny bardzo pięknego ogrodu, mieści w sobie wszystkie przyiemności mieszkania wieyskiego.

Szkoła handlowa, ustanowiona w tuteyszey stolicy, potrzykroć zaszczycona była obecnością Nayiaśnieyszey Cesarzowey Matki, swoiey Wysokiey Opiekunki, w dniach 4, 22 30 Czerwca.

Dnia 4 Jey Cesarska Mość przybyła do szkoły o godzinie 7mey wieczorem. W klassach, Dyrektor miał honor przedstawić Nayiaśnieyszey Pani Nauczycieli i innych Urzędników szkoły, którzy byli przypuszczeni do ucałowania ręki. Zwiedziwszy klassy, Jey Cesarska Mość udała się do Kaplicy, gdzie Kapelan szkoły w krótkości przemówił i gdzie Nayiaśnieysza Cesarzowa ucałowała Krzyż S. i słuchała modlitw zwyczaynych. Po wyyściu z Kaplicy Jey Cesarska Mość udała się do wielkiey sali szkolney, gdzie examinowała rozmaite prace uczniów, przygotowane przez nich na popis roczny. Poczem Nayiaśnieysza Pani zwiedziła sypalnie i iadalnie, kosztowała iedzenia uczniów, i opuściła szkołę o godzinie 8 wieczorem.

Dnia 22, Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość przybyła do szkoły o godzinie 6 wieczorem, i była przytomną examinom prywatnym uczniów.

Nakoniec w dniu 30 przeznaczonym na examina uczniów klassy 4tey, którzy ukończyli swe nauki i maią wyyść ze szkoły, Jey Cesarska Mość udała się do szkoły o godzinie wpół do czwartey z południa, i była powitaną w przysionku przez Radę tego zakładu. Gdy Jey Cesarska Mość weszła do sali, uczniowie zaśpiewali hymn święty, poczem byli zapytywani, podług rozkazów Jey Cesarskiey Mości, z religii i wykładu Mszy S., z literatury Rossyyskiey, algebry i jeometryi. Za przybyciem Wielkiey Xiężney Heleny,

nastąpił daley examen uczniów, z historyi powszechney, ięzyków: Niemieckiego, Francuzkiego i Angielskiego, z historyi naturalney, technologii i fizyki. Po examinie Jey Cesarska Mość i Wielka Xiężna oglądały wzory pisania, rysunki, xiążki rachunkowe i ćwiczenia uczniów, w ięzyku Rossyyskim, Niemieckim i Francuzkim, Jey Cesarska Mość raczyła potem dozwolić członkom Rady, Dyrektorowi, Nauczycielom i innym Urzędnikom szkoły, ucałowania Swey ręki; łaska ta równie była udzieloną uczniom, którzy ią z uniesieniem przyięli. Gdy uczniowie nakoniec odśpiewali modlitwy o zachowanie zdrowia wszystkich Członków Familii Cesarskiey, Jey Cesarska Mość i Wielka Xiężna opuściły szkołę o godzinie 9tey wieczorem.

— *Z Petersburga.* —

Lista zbrodniarzy stanu, skazanych na różne kary wyrokiem Naywyższego Sądu karnego.

(Dokończenie.)

VI. Zbrodniarze stanu, piątego rzędu, skazani do ciężkich robot na lat 10, a potem do osad.

1. *Kapitan 2 klassy Riepin.*

Należał do towarzystwa ze znaiomością celu ukrytego, i przysposabiał towarzyszów do rokoszu.

2. *Sekretarz Kollegialny Hlebów.*

Wiedział o celu towarzystwa, chociaż niezupełnie, i osobiście działał w rokoszu, rozdaiąc pieniądze żołnierzom na wódkę.

3. *Porucznik Baron Rosen.*

Osobiście działał w rokoszu, zatrzymawszy swóy oddział posłany na poskromienie buntowników.

4. *Porucznik okrętowy Küchelbecker.*

Osobiście działał w rokoszu, z podbudzaniem żołnierzy.

5. *Miczman Bodisko 2.*

Osobiście działał w rokoszu, z podbudzaniem rokoszu.

VII. Zbrodniarze stanu, szóstego rzędu, skazani do robot ciężkich na lat 6, a potem do osad.

1. *Pułkownik Alexander Murawiew.*

W roku 1817 zgadzał się na zamysł Carobóystwa; równie też miał udział w zawiązaniu towarzystwa, chociaż potem od niego zupełnie się oddalił, lecz o celu iego rządowi nie doniósł.

2. *Obywatel Lubliński.*

Wiedział o zamyśle Carobóystwa, i należał do zawiązania z Borisowem towarzystwa Sławian; układał z nim i tłumaczył iego plany, chociaż potem uchylił się od związku.

VIII. Zbrodniarze stanu, siódmego rzędu, skazani na lat 4 do robot ciężkich, a potem do osad.

1. *Porucznik Licharew.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością celu iego; wiadome mu były przygotowania do buntu.

2. *Pułkownik Jentalcow.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością celu iego; wiadome mu były przygotowania do buntu.

3. *Porucznik Lisowski.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością celu iego; wiadome mu były przygotowania do buntu.

4. *Pułkownik Tyzenhauzen.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa i pozbawienia wolności całey Cesarskiey rodziny; miał udział w zamysłach buntu.

5. *Podporucznik Kriwcow.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

6. *Chorąży Tołstoy.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

7. *Kapitan Hrabia Czerniszew.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

8. *Porucznik Awramów.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

9. *Porucznik Zahorecki.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

10. *Pułkownik Poluvanow.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością celu iego.

11. *Porucznik Baron Czerkasow.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością celu iego.

12. *Porucznik Hrabia Bulgari.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością celu iego.

13. *Kancelista Wygodowski.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

14. *Podpułkownik Berstel.*

Wiedział o zamiarze pozbawienia wolności rodziny Cesarskiey; należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

15. *Pułkownik von der Brigen.*

Wiedział o zamiarze Carobóystwa; należał do towarzystwa ze znaiomością celu iego.

IX. Zbrodniarze stanu, osmego rzędu, skazani na degradacyią, odebranie szlachectwa, a potem do osad.

1. *Podporucznik Andreiew.*

Należał do towarzystwa ze znaiomością iego celów; zachęcał do buntu.

2. *Podporucznik Wedeniapin 1.*

Przystał na zamiar rewolucyi; wiedział o przygotowaniach do woyskowego rokoszu.

3. *Rzeczywisty Radca Stanu Krasnokucki.*

Należał do towarzystwa ze znaiomością zamysłu ograniczenia Monarchiczney władzy przez Senat; wiedział o przygotowaniach do działań 14 Grudnia roku 1825.

4. *Porucznik okrętowy Cziżow.*

Należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu, tudzież zgadzał się na bunt.

5. *Kamerjunkier Xiąże Galicyn.*

Należał do towarzystwa i wiedział o iego celu.

6. *Kapitan 2 klassy Nażimow.*

Przyłożył się do zamysłów rewolucyi przez wciągnienie iednego towarzysza.

7. *Porucznik Bobriszczew-Puszkin 1.*

Miał udział w zamysłach rewolucyi z przyięciem zleceń od towarzystwa i wciągnieniem iednego towarzysza.

8. *Podporucznik Zaikin.*

Miał udział w zamysłach rewolucyi z przyięciem zleceń od towarzystwa i wciągnieniem iednego towarzysza.

9. *Kapitan Furman.*

Zgadzał się na rewolucyą.

10. *Maior Xiąże Szachowski.*

Za świadectwem 4 kolegów, miał udział w zamiarze Carobóystwa, a podług własnych zeznań należał do towarzystwa.

11. *Kapitan 2 klassy Focht.*

Należał do towarzystwa ze znaiomością iego celu.

12. *Podporucznik Mozgalewski.*

Należał do towarzystwa i wiedział o iego celu.

13. *Porucznik Szachirew.*

Należał do towarzystwa i wiedział o iego celu.

14. *Pułkownik Wranicki.*

Należał do towarzystwa, i wiadomym mu był cel iego, to iest zmiana rządu Monarchicznego.

15. *Porucznik okrętowy Bodisko 1.*

Działał osobiście w buncie znayduiąc się na placu.

X. Zbrodniarze stanu, dziewiątego rzędu, skazani na degradacya, odebranie szlachectwa, a potem na Syberyą.

1. *Podporucznik Hrabia Konownicyn 1.*

Należał do towarzystwa, wszakże nie zupełnie, wiedział o ukrytym iego celu co się tyczy rewolucyi; — na bunt przystawał.

2. *Kapitan 2 klassy Orzycki.*

Chociaż niezupełnie wiedział iednak o ukrytym celu towarzystwa co się tyczy rewolucyi; wiedział także o maiącym nastąpić buncie.

3. *Podporucznik Kożewnikow.*

Należał do towarzystwa, chociaż niezupełnie wiedział iego cel ukryty; zachęcał żołnierzy do buntu.

XI. Zbrodzień stanu, dziesiątego rzędu, skazany na degradacyą i odebranie szlachectwa, tudzież na prostego żołnierza z prawem dosłużenia się.

1. *Kapitan Puszczyn.*

Wiedział o przygotowaniach do buntu i nie doniósł o tem.

XII. Zbrodniarze stanu iedenastego rzędu, skazani na degradacyą tylko i prostych żołnierzy z prawem dosłużenia się.

1. *Miczman Piotr Bestużew.*

Należał do towarzystwa i osobiście działał w buncie.

2. *Chorąży Wedeniapin 2.*

Zgadzał się na zamysł buntu.

3. *Porucznik okrętowy Wiszniewski.*

Wciągniony przez oszukanie, osobiście działał w buncie i podbudzał żołnierzy.

4. *Porucznik okrętowy Musin-Puszkin.*

Wciągniony przez oszukanie, osobiście działał w buncie.

5. *Porucznik okrętowy Akułow.*

Uwiedziony, osobiście działał w buncie.

6. *Porucznik Fok.*

Uwiedziony, zagrzewał żołnierzy do buntu.

7. *Porucznik Cebrikow.*

Jak zeznaią świadkowie, dnia 14 Gru-

)2(

dnia przemawiał w zachęcaiących wyrazach do żołnierzy morskiego ekwipażu, kiedy szli na plac Piotra; sam znaydował się w tłumie buntowników, a wieczorem dał u siebie schronienie iednemu z głównieyszych rokoszanów, Xięciu Obolenskiemu.

8. *Podporucznik Łappa.*

Należał do towarzystwa, chociaż nie zupełnie wiadome mu były iego cele w przedmiocie buntu.

(*Autentyk listy podpisany przez Prezesa i członków Naywyższego Sądu karnego.*)

Ukaz do Naywyższego Sądu Karnego.

Przeyrzawszy rapport o zbrodniarzach stanu podany nam przez Naywyższy Sąd karny, znayduiemy, że wyrok tegoż sądu odpowiada zupełnie istocie dzieła i mocy praw.

Ale pragnąc, ile bydź może, tę moc praw i obowiązek sprawiedliwości z uczuciami miłosierdzia pogodzić, miło nam iest kary tych winowayców zmiękczyć przez następuiące ograniczenia:

I. Zbrodniarzy pierwszego rzędu; w Naywyższym Sądzie karnym na śmieć skazanych, a mianowicie: Pułkownika Xięcia Trubeckiego, Porucznika Xięcia Oboleńskiego, Podporucznika Borisowa 2, dymissyonowanego Porucznika Borisowa 1, Podporucznika Gorbaczewskiego, Majora Spiridowa, Kapitana 2giey klassy Xięcia Bariatyńskiego, Kapitana Jakubowicza, dymissyonowanego Podpułkownika Poggio, Pułkownika Artamona Murawiewa, Chorążego Wadkowskiego, Chorążego Beczasnowa, dymissyonowanego Pułkownika Dawidowa, Juszniewskiego 4tey klassy, Podporucznika Andrzeiewicza 2, kollegialnego Assessora Puszczyna, Podporucznika Pestowa, Porucznika okrętowego Arbuzowa, Porucznika okrętowego Zawaliszyna, Pułkownika Powało-Szweykowskiego, Porucznika Panowa 2, Porucznika Sutgowa, Kapitana 2giey klassy Xięcia Szczepina-Rostowskiego, Miczmana Diwowa, i Rzeczywistego Radcę Stanu Turgeniewa, — daruiąc ich życiem; po degradacyi i odebraniu szlachectwa, posłać do ciężkich robót na całe życie.

II. Następuiących zaś tegoż pierwszego rzędu zbrodniarzy, na tęż karę śmierci przez Sąd naywyższy skazanych, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, posłać do ciężkich robót na lat dwadzieścia, a potem do osad, mianowicie: 1) dymissyonowanego Pułkownika Macieia Murawiewa-Apostoła, ze względu na iego żal zupełny i szczery; 2) Kolleg: Assess: Küchelbeckera, za wstawieniem się J. C. M. Wielkiego Xięcia Michała; 3) Kapitana 2giey klassy Alexandra Bestużewa, który osobiście stanął przedemną, ofiaruiąc swoię zbrodniczą głowę; 4) Kapitana Nikitę Murawiewa, bacząc na iego zupełną otwartość i szczere zeznanie; 5) Jenerała-Majora Xięcia Wołkońskiego, przez wzgląd na iego żal głęboki; 6) dymissyonowanego Kapitana Jakuszkina, podobnież ze względu iego głębokiego żalu.

III. Zbrodniarzy drugiego rzędu, skazanych przez Sąd naywyższy na śmierć polityczną, przez położenie głowy na stoku rusztowania, a potem oddanie do ciężkich robót na całe życie, to iest: Kapitana Porucznika Bestużewa 1 i Kapitana 2giey klassy Michała Bestużewa, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, wysłać bez powrotu do robot ciężkich; Kapitana zaś Tiutczewa, Porucznika Gromnickiego, Chorążego Kirieiewa, Porucznika Kriukowa 2go, Podpułkownika Łunina, Chorążego Swistunowa, Porucznika Kriukowa 1go, Porucznika Basargina, Pułkownika Mitkowa, Porucznika Annenkowa; pułkowego lekarza Wolfa, Kapitana Iwaszewa, Podporucznika Frołowa 2go, i Kapitana Torsona, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, do robot ciężkich na lat dwadzieścia, a potem do osad; dymissyonowanego Pułkownika Norowa, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, do robót ciężkich na lat piętnaście, a następnie do osad.

IV. Zbrodniarzy rzędu trzeciego, skazanych przez Sąd naywyższy do ciężkich robot na całe życie, to iest, dymissyonowanego Podpułkownika Barona Steinheila i Podpułkownika Batenkowa, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, posłać do ciężkich robot na lat dwadzieścia, potem zaś do osad.

V. Zbrodniarzy czwartego rzędu, w naywyższym Sądzie karnym skazanych do ciężkich robot przez lat piętnaście, a potem do osad, mianowicie: Kapitana 2giey klassy Muchanowa, dymissyonowanych Jenerała-Majora von Visen i Kapitana 2giey klassy Poggio, Podpułkownika Fallenberga, Iwanonowa 1szey klassy, Podporucznika Mozgana, Kapitana 2giey klassy Korniłowicza, Majora

Lorera, Pułkownika Awramowa, Porucznika Bobriszczewa-Puszkina 2go, Chorążego Szimkowa, Chorążego Alexandra Murawiewa, Miczmana Bielaiewa 1go, Miczmana Bielaiewa 2go, Pułkownika Nariszkina 2go i Chorążego Xięcia Odoiewskiego, po degradacyi i odebraniu szlachectwa do ciężkich robot na lat dwadzieście, potem do osad.

VI. Zbrodniarzy piątego rzędu, przez Sąd naywyższy karny skazanych na dziesięć lat do robot ciężkich, a mianowicie: Kapitana 2giey klassy Riepina i Porucznika okrętowego Küchelbeckera, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, do robot ciężkich na lat ośm, a potem do osad; Miczmana zaś Bodiska 2go do robot w twierdzach, a Sekretarza Kollegialnego Hlebowa do robot w kopalniach, podług wyroku na lat 10, potem do osad.

VII. Zbrodniarzy szóstego rzędu, przez Sąd naywyższy skazanych do ciężkich robot na lat sześć, a potem do osad, — mianowicie: dymissyonowanego Pułkownika Alexandra Murawiewa, ze względu na iego zupełne i gorące upamiętanie się, wysłać na mieszkanie do Syberyi, nie pozbawiaiąc go wcale ani iego rang ni szlachectwa; — obywatela Lublińskiego, po odebraniu szlachectwa, do ciężkich robot na lat pięć, a następnie do osad.

VII. Zbrodniarzy siódmego rzędu w Naywyższym Sądzie karnym skazanych do robot ciężkich przez lat cztery, i potem do osad, — mianowicie: Podporucznika Licharewa, Podpułkownika Jentalcowa, Porucznika Lisowskiego, Pułkownika Tyzenhauzena, Porucznika Kriwcowa, Chorążego Tołstoia, Kapitana Hrabię Czerniszewa, Porucznika Jana Awramowa, Porucznika Zahoreckiego, Pułkownika Poliwanowa, Porucznika Barona Czerkasowa, Kancelistę Wygodowskiego, i dymissyonowanego Pułkownika von der Brigena, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, do robòt ciężkich na lat dwa, poczem do osad; — Podpułkownika zaś Berstela, i Porucznika Hrabiego Bulgari, bacząc na iego wiek młodociany, do robót w twierdzach przez dwa lata.

IX. Dla zbrodniarzy òsmego rzędu, w Naywyższym Sądzie karnym skazanych na degradacyią, odebranie szlachectwa i wysłanie do osad, — mianowicie dla Podporucznika Andreiewa 2go, Podporucznika Wedeniapina 1go, Rzeczywistego Radcy Stanu Krasnokuckiego; dla Porucznika okrętowego Cziżowa, Kamerjunkra Xięcia Galicyna, Kapitana 2giey klassy Nazimowa, Porucznika Bobriszczewa-Puszkina 1go, Podporucznika Zaikina, Kapitana Furmana, Majora Xięcia Szachowskiego, Kapitana 2giey klassy Fochta; dla Porucznika Mozgalewskiego, Porucznika Szachirewa, i Pułkownika Wranickiego, — wyrok Naywyższego Sądu zostaie niezmienionym; — Porucznik okrętowy Bodisko 1wszy degraduią się na maytka.

X. Zbrodniarzy rzędu dziewiątego, skazanych przez Naywyższy Sąd karny na degradacyią, odebranie szlachectwa i wysłanie na Sybir, — mianowicie: Podporucznika Hrabiego Konownicyna, dymissyonowanego Kapitana 2giey klassy Orżyckiego i Podporucznika Kożewnikowa, po degradacyi i odebraniu szlachectwa, oddać na prostych żołnierzy do dalekich garnizonów.

XI. Dla zbrodniarza, umieszczonego w rzędzie dziesiątym, Kapitana Puszczina 1go, skazanego na degradacyią, odebranie szlachectwa i oddanie na żołnierza z prawem dosługiwania się, wyrok Sądu pozostaie w swey mocy.

XII. Zbrodniarze rzędu iedenastego, skazani przez Sąd Naywyższy na zdegradowanie na żołnierzy z prawem dosługiwania się, — a mianowicie: Miczman Piotr Bestużew, Chorąży Wadeniapin 2, Porucznicy okrętowi Wiszniewski, Musin-Puszkin i Akułow, Podporucznicy Fok i Łappa, — podlegaią wyrokowi Sądu, i rozdzieleni bydź maią w iak naydalsze pułki; Porucznika zaś Cebrikowa, ważąc gorszący iego przykład znaydowania się wśród tłumu buntowników, a to w obec swoich żołnierzy, iako niegodnego iuż poczciwego imienia, zdegradować na zawsze i pozbawić szlachectwa.

XIII. W reszcie, los winowayców których tu niemianuiem, którzy dla ogromu swych zbrodni wyżsi są nad te podziały i nad porównanie z innemi, oddaię w ręce Naywyższego Sądu i pod ten ostateczny wyrok, iaki ich tam spotka.

Naywyższy Sąd karny, na zupełnem swoiem zebraniu się, ogłosi winowaycom, z wyrokiem ułożonym przez siebie, i ułaskawienia, któreśmy dla nich zrobili, a następnie dopełni wszystkiego co będzie należało. Rządzący Senat, z swey strony, nie omieszka podać do wiadomości powszechney,

i rapport Sądu Naywyższego, i wszelkie decyzyie tyczące tego rapportu.

Na originale własną Jego Cesarskiey Mości reką podpisano:

W Carskiem-Siele MIKOŁAY
10 Lipca 1826 roku.

Wypis z protokulu Naywyższego Sądu karnego z dnia 11 Lipca 1826 r.

Naywyższy Sąd karny, wysłuchawszy Ukazu J. C. M. na dniu 10 Lipca temu Sądowi przesłanego, stanowi co następuię: Gdy XIII. paragrafem Ukazu J. C. Mość raczył, nayłaskawiey, los winowayców niewymienionych w nim, a którzy dla ogromu swych zbrodni wyżsi są nad podziały i nad porównanie z innemi, oddać pod rozstrzygnienie Sądu Naywyższego, i pod ten ostateczny wyrok iaki ich w nim spotka; — stosuiąc się tedy do łaskawości Monarszey, okazaney nawet w dzisieyszey sprawie przez zmiękczenie kar dla innych zbrodniarzy, przeznaczonych, — Sąd Naywyższy, na zasadzie władzy iemu nadaney, zawyrokował: Zamiast boleśney śmierci ćwiertowania, na którą skazał był Pawła Pestela, Konrada Ryleiewa, Sergiusza Murawiewa-Apostoła, Michała Bestużewa-Rumina i Piotra Kachowskiego, zbrodniarzów tych, za ciężkie ich winy, obwiesić.

(Originał protekółu podpisany przez Prezesa i członkow Sądu Naywyższego.)

Z Taganrogu d. 22 Lipca d. k.

Dzień 18 b. m. oznaczony tu został odkryciem, w Cerkwi Alexandrowskiego Greckiego Monasteru, pomnika, przysłanego z Moskwy, na rozkaz Naywyższy w Bogu spoczywaiącey Cesarzowey Elżbiety Alexieiewny. Pomnik ten z białego marmuru z czarnym takoż marmurowym krzyżem, zgodnie z wolą zmarłey Cesarzowey, osadzony iest na tem mieyscu, gdzie był wzniesiony katafalk dla świętey i wiekuistey pamięci Cesarza Alexandra I.)

Odkrycie pomnika poprzedzone zostało odprawieniem przed nim modlitwy za umarłych, którą odprawił przełożony Monasteru w obecności Naczelnika miasta i Urzędników przy licznem zgromadzeniu obywateli miasta i różnego stanu mieszkańców.

Tuteysze zgromadzenie Greckie, w pobożnych uczuciach ku pamięci wiekopomnych zmarłych Osób Nayiaśnieyszych, po mszy i modłach, dało obiad dla ubogich różnego stanu, których płci oboiey było do sta osób, tudzież dla więźniów, i nadto rozdało znakomitą pieniężną iałmużnę dla wszystkich ubogich, którzy się w Monasterze znaydowali, tudzież dla wieźniów.

Z Niższego Nowogrodu d. 31 Lipca d. K.

Z przyczyny nadzwyczay spóźnionego ziazdu kupców na jarmark tegoroczny, handel w ogólności na wszystkie towary, dotąd prawie się nie rozpoczął. — Spodziewana tu karawana Bucharska, z 2000 wielbłądów złożona, zaczyna iuż przybywać, po większey części z bawełną; przędzoney, atoli, bardzo mała iest ilość. — Sukna Polskiego przyszło w różnych gatunkach około 1500, a wszyskiego spodziewaią się do 4000 sztuk.

Z Paryża d. 2 Września.

W dniu 31 Sierpnia (w którym przed 3ma laty, iak wiadomo Trocadero przed Kadyxem zdobyte zostało) założył Delfin węgielny kamień na koszary, które na pamiątkę tego zdarzenia pod nazwiskiem Trocadero na wzgórzu Choillot wystawione zostaną. Na mieyscu, na którem kamień był założony, wznosił się na 100 stóp wysoki łuk tryumfalny z stosownemi ozdobami i płaskorzeźbą. Obrządek ten odbył się z wielką uroczystością: Biskup Hermopolu poświęcił kamień, i assystowało mu 2500 żołnierzy.

Wystawiony w Lionie posąg Ludwikowi XIV. kosztował 537,950 Fr.

W dniu S. Ludwika odsłoniony został wystawiony w Leger ściętemu podczas rewolucyi Jenerałowi Charette pomnik.

Przybyły tu Jenerał Roche zdał dnia 30 Sierpnia w wieczór tuteyszemu Związkowi przyiaciół Greków sprawę z poselstwa swoiego do Grecyi. — Do wzmiankowanego Związku od 9 do 22 Sierpnia weszło 45,928 Fr. 20 centimów, pomiędzy któremi znayduie się 10,000 Fr. z Wrocławia (szósty transport), 4000 Fr. z Minchen, 6000 Fr. z Lubeki, 10,000 Fr. z Sztokolmu (drugi transport), 1104 Fr. z Mühlheim, 395 Fr. od redakcyi Gazety wieyskiey w Hildburghausen.

Z Lizbony d. 14 Sierpnia.

Zbuntowani żołnierze 24go pułku dozwolili się w okolicy Alcanisas rozbroić, co przypisać należy Pułkownikowi 18 pułku, który z Lizbony za niemi wysłany został i miał rozkaz użycia naprzod łagodnych środków. Zwrócili także znaczną część z zabranych 80,000 Fr. z kass publicznych w Bragancy. — Uszli do Hiszpanii żołnierze staraią się o paszporty do powrotu do Portugalii, niektórzy nie czekaiąc nawet na nie powracaią.

Dalszy ciąg Konstytucyi Królestwa Portugalskiego.

Tytuł VI. O Władzy sądowey.

118) Władza sądowa iest niepodległą i składa się z sędziów i przysięgłych, którzy tak w sprawach cywilnych, iako i kryminalnych wedle kodexów obu ustaw wyrokuią. 119) Przysiężni uznaią czyny, a Sędziowie wydaią wyroki z zastósowaniem ustaw. 120) Sędziowie wyrokuiący nie podlegaią oddaleniu; mogą iednak bydź z iednego na drugie mieysce na pewny czas przeniesionemi. 121) Król może Sędziów na zaskarżenie, po wysłuchaniu ich iednak wprzod i zasięgnieniu zdania Rady stanu w urzędowaniu zawiesić. Dotyczące się ich akta maią bydź do Trybunału ich obwodu, dla rozpoznania stósownie do ustaw, przesłane. 122) Sędziowie nie mogą utracić urzędu, iak za sądowym wyrokiem. 123) Wszyscy Sędziowie i urzędnicy sądowi są za nadużycie władzy i zdzierstwa odpowiedzialnemi. Ustawa przepisuiąca służbę oznaczy tę odpowiedzialność. 124) Za zwodnictwo, usiłowane przekupstwo, skradzenie kassy i zdzierstwa mogą bydź do sądu pociągnionemi. 125) Do wyrokowania w drugiey i trzeciey instancyi będzie w prowincyiach Królestwa tyle Trybunałów ustanowionych, ile potrzeba dla dogodności ludu wymaga. 126) W postępowaniu kryminalnem zeznania świadków i akta sprawy maią bydź od dnia dzisieyszego publicznie ogłaszane. 127) W cywilnych i od cywilnego sądu zawisłych sprawach kryminalnych wolno stronom obrać polubowych sędziów, których wyrok za porozumieniem się stron bez odwołania się, iest prawomocny. 128) Żadna sprawa nie będzie mogła bydź rozpoczętą, ieżeli nie będzie dowiedzionem, iż szukano poiednania. 129) Na ten koniec ustanowieni będą Sędziowie pokoiu, którzy takimże sposobem i na takiż czas iak władze mieyskie będą obieranemi, i obowiązki ich władzy osobna ustawa oznaczy. 130) W stolicy państwa oprócz zwyczaynego Trybunału, iak w innych prowincyiach znaydować się ieszcze będzie Sąd naywyższy, który składać się będzie z uczonych prawników, powołanych z innych Sądów wedle starszeństwa służby i mieć będą tytuł Radców. Sędziowie z znieść się mogących Trybunałów przy nowem urządzeniu sądownictwa, mogą bydź w nim umieszczonemi. 131) Prerogatywy tego Sądu są następuiące; 1. zezwala lub odmawia kassacyi wyroku; 2. wyrokuie

względem przestępstw i uchybień Sędziów, i urzędników trybunałowych i dyplomatycznych; 3. roztrzyga spór względem nieprzyzwoitości sądu.

Tytuł VII. O Administracyi Prowincyy.

Rozdział 1wszy. O Administracyi.

132) Administracyia prowincyy pozostanie iak teraz iest, poki przez ustawę zmienioną nie zostanie.

Rozdział 2gi. O Władzach mieyskich.

133) We wszystkich dotychczasowych i powstać mogących miastach i miasteczkach maią bydź municypalności ustanowione, które zarządzać będą ich sprawami. 134) Członki Władz mieyskich będą obierane i liczba ich będzie ustawą oznaczona. Prezyduie w Władzach mieyskich członek maiący naywięcey głosów. 135) Postępowanie municypalnych tych Władz, sprawowanie policyi, zawiadywanie dochodami mieyskiemi, i t. d. ustawa oznaczy.

Rozdział 3ci. O dochodach Państwa.

136) Pobieranie i wydanie pieniędzy publicznych powierzone iest władzy pod nazwiskiem Skarbu. Rozmaite iego sekcyie trudnić się będą iego zarządzeniem i rachunkowością. 137) Wszystkie podatki, wyiąwszy fondusz na prowizyie i umorzenie długu narodowego, naznaczane będą corocznie przez Stany powszechne i dopoty trwać będą, dopoki nie będą odwołane lub przez inne zastąpione. 138) Gdy Minister skarbu odbierze roczny budżet wydatków od innych Ministrów, złoży zaraz po zebraniu się Izby rachunek dochodów i rozchodów na rok bieżący i następuiący.

(*Dokończenie nastąpi.*)

Z Hagi d. 29 Sierpnia.

N. Król powrocił tu w pożądanym stanie zdrowia z zamku Loo. Królewic Fryderyk powróci iutro lub poiutrze.

Srodkowy kommitet związku Greckiego w Bruxelli odebrał doniesienie, że 4 officerów dawnego woyska Francuzkiego, którzy wniyść mieli w służbę Greków, w Marselii uwieść się dali i weszli w służbę Ibrahima Baszy. Kommitet zatem nie będzie odtąd, iak tylko z P. Eynard w podobney sprawie korrespondował.

W rocznicę urodzin N. Króla (24 b. m.) kanał z Mastrychtu do Herzogenbusch został uroczyście dla żeglugi otworzony.

Towarzystwo wymowy w Ipern wyznaczyło nagrodę za naylepsze Hollenderskie poema, którą 22letnia dziewczyna, Panna Doelegh z Dixmude otrzymała.

Z Korfu d. 1 Sierpnia.

Lord Gordon przybył z Nauplii do Cerigo i gotował się do odpłynienia do Hydry.

Lord Cochrane udać się miał prosto z wod Sycyliyskich przeciw Egiptowi, przybrawszy do siebie w drodze okręty Greckie.

Hydra uzbraia się przeciw napaści Muzułmanów. Wyspa ta iest na lat 3 w żywność opatrzona; trzy rzędy potężnych batteryy bronią brzegów, a 9000 ludzi pod wodzą Konduriota przyymą wyląduiącego nieprzyiąciela. Rząd Grecki miał wszelką Turecką własność w Morei orzec za własność narodową. Sądziemy, iż w Londynie otworzona zostanie nowa pożyczka 1 mill. Fs. dla Greków.

Wiele do Kalamo uszłych Greckich rodzin powróciły na wezwanie Seraskiera do swoich siedlisk na stałym lądzie i z obeyścia się z niemi są kontente.

DODATEK
DO Nro 75.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 17 WRZEŚNIA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O8 "2.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Wrześ:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 7, 085	+ 9. 6	76	Wschod: Słaby	Pochmurno	
12	" 7, 613	+14. 2	67	Zachod: Sredni	Słońce z Chmur:	
12. 3	" 7, 383	+16. 6	63	" "	"	
9	" 7, 645	+10. 4	75	Połud: Za: Słaby	Pogoda	
7	27 7, 711	+ 7. 6	79	Połud: Za: Słaby	Pogoda	
13. 12	" 7, 659	+15. 4	67	" Sredni	"	
3	" 7, 243	+17. 0	64	Połud: Ws: Słaby	"	
9	" 7, 193	+10. 4	80	Połn: Za: Słaby	"	
7	27 7, 193	+ 9. 4	77	Połud: Za: Słaby	Słońce z Chmur:	
14. 12	" 6, 755	+18. 4	63	Wschod: Słaby	"	
3	" 6, 295	+19. 6	65	" Sredni	"	
9	" 5, 810	+13. 8	79	" Słaby	Chmury	
7	27 5, 799	+13. 6	79	Wschod: Słaby	Pochmurno	
15. 12	" 6, 064	+16. 8	78	Połud: Ws: Słaby	"	Deszcz.
3	" 6, 022	+15. 8	79	" Słaby	"	Deszcz i Grzmot.
9	" 6, 426	+13. 6	80	Połud Za: Słaby	"	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Londynu d. 27 Sierpnia.

W Portsmut czekaią listy na P. Stuarta, który dnia 8 b. m. z Lizbony odpłynął i co chwila iest oczekiwany.

Oba wysłani do przylądka Dobrey nadziei Kommissarze, Bigge i Colebrooke, do rozpoznania oskarżeń Gubernatora Lorda Sommerset, zdali rządowi sprawę, i znaleźli wszystkie oskarżenia albo zmyślone albo

przesadzone. Główny oskarżyciel, P. Burnett, protestował się w drukowanym piśmie przeciw temu zdaniu sprawy i zbiia-go.

Zaraźliwa Nerwowa gorączka w Dublinie ciągle ieszcze się rozszerza; dla chorych nie mogących bydź w szpitalach pomieszczonych rozbito namioty.

Dnia 26 Lipca pod Majorką pokazała się Algierska eskadra z 1 fregaty i 6 małych woiennych okrętów złożona.

Podług listów naszego Konsula w Trypolis, P. Warrigton, zamyśliwał Maior Laing dostać się z Tombuktu Nigerą na morze Atlantyckie.

Na woiennym okręcie Briton przybyło tu wiele diamentów, drzewa Fernambuku i na 35,000 wexle na zapłacenie prowizyi i wykupienie papierów pożyczki Brazyliyskiey. W okolicach Paraiba panował wielki niedostatek żywności z powodu suszy.

— Dnia 2 Września. —

Onegday były w Windsor u Króla pokoie, podczas których stawiony był przed J. K. nowy Poseł Ziednoczonych Stanów północney Ameryki, P. Gallatin, i złożył wierzytelny swóy list. Po ukończonych pokoiach iedli Ministrowie śniadanie.

Wczoray ogłoszona została odezwa, przez którą Parlament od 2 do 14 Listopada odroczony został.

Tegoż dnia oznaymiony został gabinetowy rozkaz, mocą którego dozwolony iest przywoz z zagranicy na potrzebę kraiową owsa, mąki owsianey, żyta, grochu i bobu za złożeniem obligacyi na opłatę cła, które od kwarteru owsa nie ma przechodzić 2 szylingi (Złp. 4) a od żyta, grochu i bobu 3 szyl. 6 pencow, aż do 40 dni po zebraniu się Parlamentu, ieżeli ten inaczey nie postanowi.

Po szczęśliwie ukończoney woynie z Birmanami Jenerał Campbell i Kommissarz cywilny P. Robertson powrócili dnia 28 Kwietnia do Kalkuty. Pokóy zatwierdzony został dnia 24 Lutego przez Króla Birmanów i zaraz wypłacono pierwszą ratę kosztów woyny w kwocie 250,000 Fs. reszta rat wynoszą do milliona funtów szterlingow. Woyska rozpoczęły ustęp dnia 5 Marca.

W sobotę umarł P. Hutchinson w Hamsteat; był on 7 razy od miasta Kork reprezentantem obrany.

Wielu tkaczów w okolicy Blackburn czynią przygotowania do wyniesienia się do Ameryki.

Józef Bonaparte znaydował się w dniu 20 Lipca na kąpielach w Saratoga (przy Nowymiorku) i nie czynił ieszcze żadnych przygotowań do podróży do Europy.

Mówią, iż Peru małą swoią siłę morską ustąpiło Kolumbii zamiast gotowizny za koszta woiennne.

Korsarze Kolumbiyscy wielce uszkadzaią handel wyspy Kuba i często bogate zdobycze do Puerto Cabello przyprowadzaią.

Z Nowegoiorku d. 31 Lipca.

Naynowsze doniesienia z Kartageny (w Kolumbii) dochodzące do 8 b. m. zawieraią co następuie: "Sądzą powszechnie, iż Paeza czeka śmierć. Za dwa a naywięcey za trzy tygodnie oczekiwany iest Boliwar, a z nim przywrócenie spokoyności w Wenezueli. W naszem departamencie panuie spokoyność. Jenerał Bermudez, dowodca w departamencie Orinoco, wydał w tey chwili odezwę, w którey mocno nagania postąpienie Paeza i Municypalności Walencyi i Karakas, które przez uznanie powagi Naczelnika woyskowe-

go wyzuły się z pod konstytucyi i ustaw, pomiiaiąc Władze cywilne. " Nadzwyczayne to i sprzeciwiaiące się porządkowi postąpienie, iako grożące zupełnem obaleniem przez zbroyną rękę wszystkich ustaw, zmusza mnie aż do przekonania się, iż Wenezuela powróciła do porządku i posłuszeństwa, do poczynienia przygotowań do obrony świętego Kodexu praw naszych i odwrocenia wszelkich usiłowań do zaburzenia Orinoroco, która cieszy się zupełną spokoynością. Wzywam przeto wszystkich obywateli, aby mi pomocnemi byli, i okazali iawnie swoią wierność stałą przychylność do wolności. Dwanaście tysięcy walecznych obrońców idą z rozkazu Prezydenta i Oswobodzcy przeciw Wenezueli; powracaią oni z Peru i część ich iuż do Panamy przybyła. „

Gazeta Bogoty Konstytucyionista pod d. 14 Czerwca nagania także postępowanie i plany Jenerała Paeza.

Od granic Tureckich d. 20 Sierpnia.

Flotta Turecka podzieliła się na dwie części; iedna udała się do Suda, a druga zabrawszy z Melino i Scio na okręty woyska, uderzyła na Samos. Lecz niezadługo przybyła także Grecka flotta w liczbie 40 żaglów pod dowództwem Sachturysa. Około 27 Lipca wszczęła się walka, w którey udało się Grekom za pomocą palnych swoich statków zapalić wielki Turecki okręt. Nazaiutrz ciągnęła się daley walka, lecz w Syra nie wiedziano iey wypadku. — Ibrahim Basza postąpił z około 4000 ludzi przeciw Mainie, stoczył 3 potyczki z Grekami, w których zawsze był pobity i cofnął się z nayw iększym pośpiechem. Całą iego teraz w Grecyi siłę podaią tylko 7 do 8000 ludzi, tak iż Grecy postanowili przeciw niemu zaczepnie działać, i tym końcem 4000 Rumeliotów wyruszyć miało, dla złączenia się z stoiącemi w polu korpusami. Ateny bronią się walecznie przeciw stoiącemu przed ich murami nieprzyiacielowi; nie zbywa tam ani na żywności, ani na żołnierzach.

— Dnia 25. —

Doniesienia z Syra pod dniem 7 b. m. opiewaią, że usiłowania Topal Baszy przeciw wyspie Samos po trzeci raz zniszczone zostały, i że po utracie iedney fregaty i dwóch brygów, które Grecy spalili, cofnął się do wód Scio. Jeżeli potwierdzi się ta wiadomość, tedy Samos iest na ten rok uratowaną. Wrażenie, które ten odpór na Turkach uczynił, pewnie uwolni tę wyspę od nowego attaku.

Doniesienia z Stambułu zachodzą do dnia 3 Sierpnia i podług nich stan tey stolicy zawsze iest w żywem poruszeniu. Powszechny tylko strach zdaie się wstrzymywać Muzułmanów od powstania przeciw nowem reformom. Sułtan i Seraskier W. Wezyr, któremu lud zarzuca nizkość urodzenia, są przedmiotem codziennych paszkwilów. Mimo tego chodzi Sułtan regularnie do meczetu. — Pomiędzy niedawno straconemi, którzy nowy spisek przeciw Sułtanowi zrobić mieli, znaydowało się 75 Topschow czyli artylerzystów. Z byłych Agow Janczarów, którzy na szambelanów wyniesionemi zostali, dla zwabienia ich do stolicy, zostało 7 nie za długo po przybyciu straconemi. Lud, który w pierwszey chwili przez stanienie żywności był nieiako do przyięcia nowych reform nakłoniony, zaczena szemrac, i obiawia się smutna przyszłość.

Lord Cochrane miał istotnie dnia 26go Lipca do Napoli di Romania przybydź, i tam reszty swoich okrętów oczekiwał. Spra-

wa Greków w Morei zdaie się bydź pomyślnieyszą. Działania Ibrahima Baszy wstrzymuie niedostatek woyska i żywności.

UWIADOMIENIE XIĘGARSKIE.

Bractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie.

Dzieło pod tytułem: "Architektura obeymuiąca wszelki gatunek murowania, i budowania,, Tomów dwa, ieden z textem, drugi z rycinami XXVIII. na miedzi w Wiedniu rytemi in folio alfabetów 50 stronnic 387 Kraków przez ś. p. X. Sebastyana Hrabi Sierakowskiego, znacznym nakładem wydane Bractwu Miłosierdzia i Bankowi Pobożnemu odkazane iest. Lubo pierwiastkowy szacunek zważaiąc na nakład nie był wygórowany, chcąc iednak zpieniężyć dzieło i przyspieszyć ubogim pomoc; Bractwo Miłosierdzia, cenę wspomnionego Dzieła, w języku polskim iedynego za dwa tomy do kwoty Złotych polskich Trzydzieści sześć zniżyło. — Ktoby sobie życzył zakupić, uda się do kamienicy Brackiey w Ulicy Sienney pod L. 53 narożney do X. Pisarza Banku, a ten ilość exemplarzy, za wyliczeniem pieniędzy dostarczy.

W Krakowie dnia 1 Września 1826 r.

Piekarski S. B.
Paweł *Bielecki*, Sekr. B. M. P.

DONIESIENIA.

Z mocy polecenia Trybunału I. Instancyi Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu dd. 9 Września r. b. do L. 3300, odbędzie się w Kamienicy przy ulicy S. Jana pod L. 471 położoney; począwszy dnia 25 b. m. i r. o godzinie 9 ranney licytacyia ruchomości po niegdy Elżbiecie Psarskiey pozostałych, iako to: pościeli, garderoby, stolarszczyzny i innych sprzętów. Przy tey licytacyi sprzedane zostaną także ruchomości do ubogich mass, iako to: po Tekli Puteatyckiey, tudzież Katarzynie Lewandowskiey należących.

W Krakowie dnia 15 Września 1826 r.

Małakiewicz, Not: Publ.

Komornik Sądowy Rzpltey Krakowskiey, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, że dnia 26 b. m. i r. o godzinie 9tey ranney, a o 3ciey po południu w Krakowie na Rynku głównym, to iest w Igmachu Sukiennic, odbędzie się publiczna licytacyia różney piękney broni ogniowey, iako to: fuzyy dubeltówek, poiedynek i t. p., a to za gotową Courant monetę więcey daiącemu. Chcący przeto amatorowie i pretendenci licytować, na oznaczony czas i mieysce przybędą. — W Krakowie dnia 14 Września 1826 r.

T. Jarzyński, Kom: Sąd.

W Krakowie przy ulicy żydowskiey w Domu pod L. 394 dnia 19 Września 1826 r. o godzinie 10 rano sprzedane przez licytacyią zostaną w drodze exekucyi Sądowey, szafy, stoły, skrzynie, obrazy, i inne za gotową zapłatę. — W Krakowie dnia 9 Września 1826 r.

S... czyński, Kom: Sąd.

Uwiadomia się Publiczność, iż pod Nrem 23 przy I. placu w Rynku, iest do naięcia każdego czasu pierwsze piętro: sześć Pokoiów, kuchnia, staynia wielka, i wozownia idąc z Grodzkiey ulicy.

WEZWANIE I.

Z polecenia Trybunału I. Instancyi W. z O. M. Krakowa dnia 10 Sierpnia r. b. do Nru 1571 wydanego a dnia 5 b. m. odebranego, podpisany wzywa 1) JW. Katarzynę z Grodzickich 1. voto Bystrzonowską 2. Grodzicką; 2) W. Antoniego Grabowskiego; 3) P. Jakóba Soieńskiego i 4) Star: Abrahama Joskowicza Wierzycieli z zamieszkania niewiadomych, aby w ciągu Sześciu Miesiecy zgłosili się z dowodami do tegoż Trybunału w celu podniesienia z Depozytu przypadaiących im kwot z podziału massy kredalney W. Wacława Grodzickiego, iako to: 1) 477 Zł. 28 gr. 2) 128 Zł. 6 4/5 gr. 3) 30 Złp. 1 gr. i 4) 19 Złp. 3 1/2 gr. w Szeynach czyli Walucie Wiedeńskiey, a to tem pewniey, iż w razie niezgłoszenia się, takowe kwoty lub z nich niepodniesione skarbowi publicznemu zostaną przyznane. — W Krakowie dnia 15 Września 1826 r.

Onufry Męciński, Kurator.